

MEMÒRIA HISTÒRICA ACTIVITATS 2020

GENER-MAIG

Memòria històrica per a la consciència col·lectiva

Us presentem la setena edició del Programa dedicat a la Memòria Històrica, amb el que us oferim un seguit d'actes, projeccions, documentals, exposicions i presentacions, amb l'objectiu de facilitar-vos espais per a la reflexió, activa i participativa de la ciutadania. Aquest programa l'hem impulsat des de la nova Regidoria dedicada a la Memòria Històrica i amb la col·laboració fonamental de diverses entitats col·lomenques, molt implicades perquè no quedin en l'oblit les conseqüències de la repressió franquista i dels feixismes, i que formen part d'aquesta lluita col·lectiva antifeixista que ha d'estar més vigent que mai per fer front als discursos d'odi que continuen abanderant a dia d'avui certs grups polítics, clarament 'postfranquistes' i que ataquen directament col·lectius com el de les dones i el de LGTBI, i en definitiva que van contra el respecte i la convivència.

En aquest programa us oferim moltes propostes interessants. A destacar, per exemple, l'itinerari que farem per retre homenatge al que fou alcalde de Santa Coloma, Celestí Boada; l'any passat va ser 80è aniversari del seu afusellament (18 octubre 1939). També a tenir en compte les diferents propostes que hem inclòs per visibilitzar la presència de les dones a la història i les lluites col·lectives del col·lectiu LGTBI al llarg del franquisme i postfranquisme.

Continuarem defensant la importància de la recuperació de la memòria històrica més recent, per seguir condemnant el feixisme que ha assetjat aquest país durant gairebé 40 anys i que encara avui, per desgràcia, continua fent-ho. Per això creiem que és més necessari que mai, promoure, difondre i commemorar aquestes qüestions per generar consciència col·lectiva i no tornar a cometre els mateixos errors del passat.

Núria Parlon Gil
Alcaldeessa de Santa Coloma de Gramenet

Fins a l'1 de març de 2020

Exposició "1939, L'abans i el després. Celestí Boada en el 80è aniversari del seu afusellament"

Exposició compartida i en xarxa que commemora els 80 anys del final de la Guerra Civil espanyola a través de 25 museus.

El Museu Torre Balldovina participa en aquest projecte i dedica el mòdul de Santa Coloma a Celestí Boada Salvador, en record i homenatge a qui va ser alcalde de Gramenet del Besòs durant la República, i en el 80è aniversari del seu afusellament al Camp de la Bota, el 18 d'octubre de 1939.

Lloc: Museu Torre Balldovina (Pl. Pau Casals, s/n)

Organitza: Museu Torre Balldovina

Divendres 24 de gener, 19.30 h

"Poesia de trinxera"

Recital poètic amb la participació de diferents rapsodes de Gramenet i d'altres indrets de la perifèria. Poesia combativa que recupera la memòria de la lluita antifeixista. Recital obert a la participació del públic.

Lloc: Ca la Sisqueta (Av. Santa Coloma, 104)

Organitza: Poetry Slam i Ca la Sisqueta

Diumenge 26 de gener, 11 h

Itinerari "Recordant l'alcalde Celestí Boada"

Recorregut pels llocs claus que expliquen la trajectòria personal i política de l'alcalde Celestí Boada: l'exposició "1939. L'abans i el després" del Museu, l'Ajuntament, el carrer Major, la plaça d'Alfons Carles Comín del barri del Fondo, la plaça Celestí Boada Salvador del barri del Bon Pastor i l'Espai Memorial "Parapet de les executades i executats 1939-1952" al Camp de la Bota.

Recorregut a peu i amb autocar, places limitades, activitat gratuïta.

Inscripcions: museutorreballdovina@gramenet.cat o al tel. 93 385 71 42

Lloc de trobada: 11 h al Museu Torre Balldovina (Pl. Pau Casals, s/n)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dijous 30 de gener, 19 h

Inauguració de l'exposició "Verdaguer segregat. La utilització del mite durant el franquisme" (exposició fins a l'1 de març de 2020)

L'exposició abraça el període que va de la Segona República a l'inici de la Transició (1931-1977) i

mostra com el poeta va ser instrumentalitzat pel franquisme. El govern de Franco, des del primer moment, va presentar Verdaguer com un geni de la nació espanyola.

Lloc: Museu Torre Balldovina (Pl. Pau Casals, s/n)
Organitza: Museu Torre Balldovina i Fundació Jacint Verdaguer

Dijous 30 de gener, 18.45 h
Projecció del documental “...I la lluita continua. Del camp a la construcció de Catalunya”

Aquest documental descriu les lluites i les vagues dels treballadors de la construcció durant els anys setanta, lluites pels seus drets i les llibertats sindicals i polítiques. Experiències explicades pels seus protagonistes.

Amb la participació de Lúcia Oliva de la Esperanza, directora del documental; Josep Maria Rodríguez Rovira, antic dirigent de CCOO i el PSUC, i Francisco Téllez Luna, sindicalista.

Lloc: Biblioteca Singuerlín - Salvador Cabré (Pl. Sagrada Família, s/n)
Organitza: En Comú Podem Santa Coloma

Divendres 31 de gener, 19.30 h
Projecció del documental “Cautivos en la arena”

Un retrat de les vivències de tots aquells republicans i republicanes deportats i exiliats als camps de concentració del Nord d'Àfrica, els quals van sortir de la Península l'any 1939 amb el vaixell Stanbrook.

Lloc: Ca la Sisqueta (Av. Santa Coloma, 104)
Organitza: Ca la Sisqueta

Del 31 de gener al 16 de febrer de 2020
Espectacle “Yerma in-vitro”

Yerma és una dona que viu asfixiada amb la impossibilitat de poder tenir fills. El seu marit no en vol tenir, i la diferència d'edat que hi ha entre ells és un mur infranquejable. La llibertat de la dona per escollir la porta a sentir-se atreta per una altra persona, i això la farà qüestionar la seva maternitat, i alguna cosa més...

A partir de l'obra de Federico Garcia Lorca.
Horaris: divendres i dissabte 20 h, diumenge 19 h
Preu: 8 € (Amics del Teatre 4 €)
Lloc: Teatre La Colmena (c/ Francesc Viñas, 5)
Organitza: Grup de Teatre La Colmena

Dissabte 1 de febrer, 12 h
Diàleg “d’Invertides a Lesboterroristes” i concert de Laura Socaixina

Diàleg en què reflexionarem al voltant de la construcció dels discursos d'odi, específicament sobre la lesbofòbia, des del franquisme fins a l'actualitat, amb la participació d'Elena Longares, de l'entitat Lesbicat i l'actuació de la cantautora Laura Socaixina.

Lloc: Les Tannines (C/ Sant Carles, 5)
Organitza: visibLESntk, Col·lectiu de Dones Lesbianes

Dimecres 5 de febrer, 18 h
Projecció de la pel·lícula “Aimée & Jaguar”

Pel·lícula dramàtica alemanya de 1999, ambientada durant la Segona Guerra Mundial, que relata les vides reals de Lilly Wust, una dona casada amb un soldat nazi i mare de quatre fills, i Felice Schragenheim, una dona jueva lesbiana que fa servir un nom fals i pertany al moviment de resistència. Juntes s'embarquen en una relació romàntica amorosa malgrat el perill de la situació.

Lloc: Biblioteca Singuerlín - Salvador Cabré (Pl. Sagrada Família, s/n)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dimecres 5 de febrer, 19 h
Presentació del llibre “El duelo revelado”, de l'antropòleg i professor Jorge Moreno Andrés

Qui guarda les fotografies familiars a casa? Com circulen dins l'espai domèstic? Què succeeix quan pertanyen a aquells que van patir la violència política? Per què en algunes cases sobreviuen i en altres desapareixen? Aquest llibre descriu i analitza els seus usos i trànsits irremediablement sotmesos a la mediació de la repressió franquista en les seves diverses formes.

Lloc: Biblioteca del Fondo (c/ Massenet, 28)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dijous 6 de febrer, 19 h
Debat-tertúlia “Lluita antifranquista i repressió: de la falsa Transició a l'1 d'octubre”

Una aproximació a la repressió viscuda des de l'època de la Transició i el tardofranquisme fins als nostres dies. Vivències i testimonis primera

persona, amb la participació de Felipe Moreno, repressaliat per la dictadura franquista; Juanjo Gallardo, historiador i escriptor, i altres ponents a confirmar.

Lloc: Centre Cívic Riu (c/ President Companys, 9)
Organitza: CUP Gramenet

Dimarts 11 de febrer, 17.30 h

Jocs amb Història

Jugarem i compartirem jocs d'infantesa a partir dels records i les vivències pròpies i del testimoni (en vídeo) de persones grans de Santa Coloma, que ens explicaran a què jugaven elles quan eren petites. El material audiovisual forma part del projecte Triajoc i l'activitat s'inscriu en el Voluntariat en conversa. Està adreçada a persones de més de divuit anys i servirà per practicar el català.

Lloc: Rambla Sant Sebastià, 98-100, planta 2, aula 11

Organitza: Centre de Normalització Lingüística
L'Heura

Dimarts 18 de febrer, a les 19 h

Inauguració de l'exposició "Las pequeñas cosas. De cómo los objetos guardaron una memoria perseguida" (exposició fins al 22 de febrer de 2020)

Aquesta exposició és una mostra d'alguns dels milers d'objectes, documents, cartes o fotografies recopilats durant més de deu anys de investigació. Petites coses que poden semblar insignificants però que suposen la forma exacta en què la memòria va poder materialitzar-se. Una memòria perseguida i silenciada pel franquisme, que va haver de buscar en les ribes de la societat un racó on poder sobreviure.

Lloc: Biblioteca del Fondo (c/ Massenet, 28)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dijous 20 de febrer, 19 h

Presentació del llibre "Els llibertaris catalans a la Transició: Una història ignorada CNT (1976-1979)", de Joan Zambrana

Joan Zambrana, historiador especialitzat en l'imaginari llibertari estatal i soci fundador del col·lectiu CEDALL de Badalona, un centre de do-

documentació per a la difusió de la memòria històrica antiautoritària i llibertària dels processos històrics esdevinguts a l'Estat espanyol al llarg del segle XX.

Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (c/ Sant Carles, s/n)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dijous 27 de febrer, 19 h

Projecció del documental "Pero que todos sepan que no he muerto", d'Andrea Weiss, i taula rodona

Documental que explora la repressió de lesbianes i gais sota el jou del franquisme, revela les seves històries i trenca el silenci per primer cop.

Posteriorment, taula rodona amb la participació de Jordi Petit, escriptor i activista LGTBI; Leopold Estapé, historiador i expert en memòria LGTBI de Barcelona; Maria Giralt, activista de GALLES.TV, i Víctor Guerrero, artista i imatge sènior del centre LGTBI de Barcelona.

Lloc: Pompeu Lab (c/ Pompeu Fabra, 22)

Organitza: Entenem Santa Coloma

Divendres 28 de febrer, 18.30 h

Què va ser de les dones a les fàbriques de Santa Coloma?

Diàleg vivencial a càrrec de The Suffragettes Santa Coloma, per recuperar el paper de la dona a l'àmbit fabril colomenc i les seves lluites per assolir els seus drets al llarg del segle XX.

Lloc: Local The Suffragettes (c/ Vistalegre, 5-7)
Organitza: The Suffragettes Santa Coloma

Dissabte 7 de març, 11.30 h

Itinerari "El barri perdut"

Itinerari per la ciutat de Barcelona guiat pel periodista i escriptor Joan de Déu Prats. Una ruta històrica plena de descobertes, anècdotes i esdeveniments de la Barcelona oblidada (durada aproximada 2 h).

Recorregut a peu, activitat gratuïta.

Inscripcions: museutorreballdovina@gramenet.cat" o al tel. 93 385 71 42

Lloc de trobada: 10.30 h vestíbul del Metro "Santa Coloma" [L1] o a les 11.30 h a les escales de la Catedral de Barcelona

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dimecres 11 de març, 19 h
Presentació del llibre “El moviment veïnal al Barcelonès Nord (1954-1987)”, de José Miguel Cuesta

Amb l'arribada de població d'altres indrets de l'Estat espanyol, els municipis de Badalona, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià de Besòs van experimentar un gran creixement demogràfic a partir de la dècada de 1940. Les seves lluites contra la manca de serveis bàsics van generar un potent moviment veïnal que es va desenvolupar durant els darrers anys de franquisme i la Transició.

Lloc: Pompeu Lab (c/ Pompeu Fabra, 22)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dimecres 18 de març, 18.30 h
Projecció del curtmetratge “Ni oblit ni perdó!” i xerrada/debat amb familiars de Guillem Agulló

“Ni oblit, ni perdó” és un curtmetratge dirigit per Jordi Boquet, protagonitzat per Raquel Ferri i produït per ESCAC Films que pretén mostrar i reivindicar la realitat de les víctimes del feixisme al nostre país. És per això que ens parla de

la història d'una família que lluita per mantenir intacta la memòria d'un fill assassinat, en concret la família Agulló i Salvador. Al mateix temps, “La Lluita Continua” és una campanya d'impacte social i polític que pren com

a punt de partida la figura de Guillem Agulló, el seu assassinat i el judici del cas. Dona veu a totes aquelles persones, col·lectius i grups socials que han patit -i pateixen- la xacra de l'odi, la xenofòbia, el racisme, la persecució política i la discriminació al nostre país, i de retruc, a Europa i al món.

Lloc: Biblioteca Singuerlín - Salvador Cabré (Pl. Sagrada Família, s/n)
Organitza: Grup Municipal Esquerra Republicana

Divendres 20 de març, 19 h
Presentació dels projectes “Ab Origine” (revista històrica) i GER (Grup d'Estudis Ripolletencs) i taula de debat “La immersió lingüística al cinturó roig”

Presentació d'aquests dos projectes d'investigació de la mà de joves historiadors. El GER és un grup de recerca històrica de Ripollet i són autors de la revista local “973” i de la revista “Ab origi-

ne”, un projecte de difusió històrica en l'àmbit digital, iniciat per estudiants acabats de graduar, que ens presenten les seves línies d'investigació pel que fa a la recuperació de la memòria històrica.

Posteriorment, taula rodona entorn a la immersió lingüística al cinturó roig, amb la participació d'Arnau López Espinosa (Ab Origine); Cristóbal Cabrera (GER); David Vicente (Ab Origine) i Oriol Corral (historiador colomenc i moderador).

Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (c/ Sant Carles, s/n)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Diumenge 22 de març, 7.30 h
Itinerari guiat “El camí de Walter Benjamin. L'exili per Portbou”

Visita a Portbou per resseguir el camí de Walter Benjamin en el 80è aniversari de la seva mort: estació internacional de ferrocarril, l'hostal França, el cementiri on hi ha la seva tomba i el Memorial Passatges Walter Benjamin. També visitarem el Memorial del Coll de Belitres, punt fronterer de la carretera de la Costa Brava entre Catalunya i França per on passaren milers de refugiats republicans fugint del final de la Guerra Civil.

Recorregut amb autocar, places limitades, activitat gratuïta.

Inscripcions: museutorreballdovina@gramenet.cat o al tel. 93 385 71 42

Lloc de trobada: 7.30 h davant del metro de la plaça de la Vila

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dijous 2 d'abril, a les 18.30 h
Projecció de la pel·lícula “Las Trece Rosas” i debat

Les Tretze Rosas és el nom col·lectiu que es va donar a un grup de tretze noies, algunes membres de la Joventuts Socialistes Unificades, afusellades pel règim franquista a Madrid, el 5 d'agost de 1939, poc després d'haver-se acabat la Guerra Civil espanyola. Tenien entre 18 i 29 anys.

El debat serà a càrrec de Núria Parlon, Rosa Barrenys i Pilar Molina.

Lloc: Agrupació PSC Santa Coloma (Av. Generalitat, 5)

Organitza: Agrupació PSC Santa Coloma

Dimarts 14 d'abril, 18 h
Inauguració de l'exposició "Dones empresonades, presons de dones"

Inauguració de l'exposició inèdita de Pilar Aymenrich on les dones de l'antiga presó de la Trinitat Vella són protagonistes. Presentació i col·loqui amb l'autora.

Lloc: La CIBA (Pg. Llorenç Serra, 64)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

participació dels joves que van integrar l'última expedició al Memorial de Buchenwald i amb una conferència posterior al Museu a càrrec d'Enric Garriga, president de l'Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme.

Lloc: Jardins del Museu Torre Balldovina

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i Amical de Mauthausen

Dimecres 29 d'abril, 19.30 h
Inauguració de l'exposició "El farcell de la postguerra. Quan la gana aguditza l'enginy" (exposició fins al 7 de juny de 2020)

Exposició que mostra com es va alimentar la població des de la fi de la Guerra Civil fins a la fi de l'autarquia, l'any 1951, i vol retre un homenatge a totes aquelles famílies que van viure una de les etapes més dures i llargues del nostre país, quan l'enginy va ser, en moltes ocasions, un recurs per poder sobreviure..

Lloc: Museu Torre Balldovina (Pl. Pau Casals, s/n)
Organitza: Museu Torre Balldovina

Diumenge 17 de maig, 19 h
"Defensa'm perquè és mentida"

És el clam d'un home empresonat i condemnat a mort injustament que demana a la seva filla, en una última carta escrita a la presó, que el recordi i el defensi perquè és mentida que hagi fet cap mal. L'únic delictes que ha comès és estar a la banda dels vençuts en una guerra terrible i absurda.

Lectura dramatitzada a càrrec de María Rodríguez Sandía, guionista i intèrpret.

Lloc: Teatre Sagarra (c/ President Companys, 27)
Organitza: Teatre Sagarra

Dimarts 5 de maig, 18 h
Homenatge als colomencs deportats als camps d'extermini nazis i conferència per commemorar el 75è aniversari de l'alliberament del camp de concentració de Mauthausen

Acte d'homenatge i ofrena floral als colomencs que van patir la deportació als camps d'extermini nazis coincidint amb el 75è aniversari del dia de l'alliberament d'aquest camp de concentració nazi, el 5 de maig de 1945. Comptarem amb la

Banc de Memòria Oral de Santa Coloma de Gramenet

Preservar la memòria històrica per salvaguardar les nostres llibertats i els nostres drets. En col·laboració amb el Museu Torre Balldovina, la Direcció de Transparència i Govern Obert busca colomencs/ques majors de 55 anys que ens vulguin ajudar donant el seu testimoni per a la configuració del Banc de Memòria Oral de Santa Coloma de Gramenet. Grans i petites històries i testimonis de com era la vida quotidiana en aquells anys tan difícils. Si voleu col·laborar-hi, truqueu al 93 462 40 57 (ext. 2731).

Santa Coloma Ens Uneix

